

Wawel otwiera trasę plenerową: „Ogrody, dziedzińce, kościół św. Gereona”

2020-08-01

Malowniczy dziedziniec, pełen sekretów rezerwat archeologiczny, możliwość zwiedzania miejsc dotychczas niedostępnych dla zwiedzających, a do tego wspaniałe widoki na Kraków - 30 lipca Zamek Królewski na Wawelu otworzył trasę plenerową „Ogrody, dziedzińce, kościół św. Gereona” i zaprasza w wyjątkową podróż po najpiękniejszych miejscach na wzgórzu.

Niespodzianką na trasie plenerowej jest udostępniony po raz pierwszy rezerwat archeologiczno-architektoniczny kościół św. Gereona.

Dzięki trasie „Ogrody, dziedzińce, kościół św. Gereona”, spacerując wśród niedostępnych i urokliwych miejsc, będzie można zobaczyć wyjątkowy Wawel. Zwiedzanie zaczyna się na wystawie „Wawel zaginiony”, przy modelu XVIII-wiecznego Wawelu. Kolejnymi punktami trasy są kolejno: dziedziniec zwany Batorego, rezerwat archeologiczno-architektoniczny kościoła św. Gereona i kościoła św. Marii Egipcjanki, dziedziniec arkadowy, sień zwana Tatarską, północne stoki zamku oraz ogrody królewskie.

Dziedziniec Batorego

Na dziedziniec, którego nazwa pochodzi od położonej obok kaplicy grobowej Stefana Batorego, wiedzie przejście w murze tuż za bramą Berrecciego. Ta niewielka przestrzeń jest położona pomiędzy zachodnim skrzydłem zamku a prezbiterium katedry, z którym łączy się renesansową przewiązką. Tą drogą król i dworzanie mogli przejść z komnat zamkowych na nabożeństwa w katedrze. Z dziedzińca roztacza się jeden z bardziej malowniczych widoków na krakowskie Planty.

Rezerwat archeologiczno-architektoniczny

Rezerwat archeologiczno-architektoniczny zajmuje wyjątkowe miejsce wśród wielu form ekspozycji muzealnych. W latach 1914-1920 odnalezione zostały relikty romańskiej bazyliki transeptowej, jednego z najbogatszych i najciekawszych w swym założeniu zabytków wczesnośredniowiecznej architektury sakralnej na ziemiach polskich. Stan zachowania obiektu upoważnił autora badań – Adolfa Szyszko-Bohusza do zaaranżowania ekspozycji, której treścią są dwie, rozpoznane w czasie badań, średniowieczne świątynie.

Rezerwat usytuowany jest w przyziemiu zachodniego skrzydła Zamku. Obejmuje relikty krypty i transeptu romańskiego kościoła pod wezwaniem św. Gereona, oraz powstałej na jego miejscu gotyckiej kaplicy pod wezwaniem św. Marii Egipcjanki.

Adolf Szyszko-Bohusz jako pierwszy podjął się próby rekonstrukcji obu kościołów. Świątynia romańska w jego ujęciu prezentowała się jako bazylika trójnawowa z transeptem (w którego ramionach usytuowane były empory), kryptą wschodnią oraz dwuwieżowym masywem zachodnim. Gotycki kościół rekonstruował jako niewielką jednonawową budowlę – sklepienie nawy wsparte było na centralnie usytuowanej podporze.

Od 1989 roku w obrębie rezerwatu były prowadzone prace konserwatorskie oraz weryfikacyjne

badania archeologiczne. Zakwestionowane zostały wówczas poglądy A. Szyszko-Bohusza. Dokonano nowej aranżacji przestrzeni, przyjmując za podstawę hipotezy powojennych badaczy. Waloryzację reliktyw wraz założeniami ekspozycyjnymi opracował Piotr Stępień, który był również autorem nowego projektu aranżacji rezerwatu. Dziś tematem ekspozycji są dwie następujące chronologicznie po sobie budowle sakralne – romański kościół i gotycka kaplica.

Według najnowszych hipotez, romańska świątynia powstała w drugiej połowie XI wieku i funkcjonowała jako okazała kaplica pałacowa, natomiast fundację gotyckiej kaplicy łączy się z inicjatywą króla Kazimierza Wielkiego.

Gotycka kaplica pod wezwaniem św. Marii Egipcjanki

Miejsce to służyło jako kaplica zamkowa. Wybudowana w miejscu XI-wiecznego kościoła św. Gereona, była efektem przeobrażeń tej budowli, które trwały od XIII wieku. W połowie wieku XIV doszło do jej gotyckiej przebudowy, i w tej formie przetrwała do początków wieku XVI, kiedy to została zniszczona w trakcie renesansowej rozbudowy zamku, a pomieszczenia, które znalazły się na jej miejscu służyły jako piwnice. Składała się z nawy na rzucie zbliżonym do kwadratu i prezbiterium zakończonego apsydą. Wejście do kaplicy z dziedzińca zamkowego mieściło się w prezbiterium – świadczą o tym zachowane stopnie schodów po jego prawej stronie. W obecnej formie rezerwatu pozostałościami tej gotyckiej kaplicy są wspomniane już schody w prezbiterium, profilowany łuk tęczowy oraz pojedyncze detale architektoniczne.

Sień zwana „Tatarską”

Piwnica bądź sień zwana „Tatarską” położona jest w skrzydle północnym zamku, wiodą do niej wejścia od strony dziedzińca arkadowego i od strony elewacji północnej zaprojektowane w latach 20. XX wieku przez A. Szyszko-Bohusza. Sień powstała w pierwszej ćwierci XVI wieku, a do jej konstrukcji wykorzystano fragmenty średniowiecznych murów palatium romańskiego i wczesnogotyckiego.

Ogrody królewskie

Wawelskie ogrody nawiązują do renesansowych założeń ogrodowych. Zastosowana roślinność, kompozycja nasadzeń oraz elementy architektury ogrodowej przywołują klimat epoki Jagiellonów. Ogrody składają się z tarasów górnego i dolnego oraz niewielkich winnic.

#zwiedzajKraków - idź na Wawel

Przypominamy, że Zamek Królewski na Wawelu bierze udział w akcji [#zwiedzajKraków](#) zorganizowanej w ramach kampanii [Kraków nieodkryty](#). W ramach tej akcji Zamek Królewski na Wawelu proponuje specjalną ofertę – kupując bilet wstępu można liczyć na dodatkowy bilet na Basztę Sandomierską albo do Ogrodów Królewskich. Więcej informacji o partnerach akcji oferujących zniżki między innymi na wizytę w krakowskich muzeach, odkrywanie miasta z przewodnikiem, noclegi z widokiem na Sukiennice czy uliczki Kazimierza, smaczkowe dania i pyszną kawę w krakowskich lokalach, a także zakupy i usługi u lokalnych przedsiębiorców znajdziesz [tutaj](#).

**Magiczny
Kraków**

Jak otrzymać rabat? Wystarczy przy kasie okazać kartę **#zwiedzajKrakow** (otrzymują ją osoby, które spędzą przynajmniej jedną noc w obiekcie noclegowym mającym status partnera programu) lub jedną z kart miejskich: **Kartę Krakowską, Krakowską Kartę Rodziny z Niepełnosprawnym Dzieckiem lub Krakowską Kartę Rodzinną 3+**.

Szczegółowe informacje o godzinach otwarcia Zamku Królewskiego na Wawelu, biletach i obowiązujących zasadach zwiedzania można znaleźć [tutaj](#).